

„prijatelji“ naših vrakov . . . 4. t. m. pa se je v Pragi obsodilo voditelja izgredev v decembru, Rekaka, na 6 mesecev težke ječe.

Prijateljska Italija. Poroča se, da namerava italijanska vlada obmejne trdnjave proti Avstriji povečati in nova pota skozi alpe za transport artiljerije napraviti. V ta namen zahteva vlada večje svote, o katerih se bode na tajni seji državne zbornice v Rimu razpravljalo.

Nemiri v Lisabonu. Pri seji državne zbornice v Lisabonu so se pojavili hudi nemiri. Vojaki so morali galerijo izprazniti. Ljudstvo je kričalo: Živela svoboda! Pričakuje se hudih demonstracij in celo ustaje.

Krvava Rusija. Od 14. junija do 14. julija, torej tekom 1 meseca, se je obsodilo na Ruskem 171 oseb na smrt; 25 je jih je tudi že obesilo. Tekom tega leta se je že obsodilo 721 oseb na smrt. In krvavi car-batjuška roma po svetu . . .

Revolucija na Spanskem je torej v splošnem premagana. Tekom te velikanske ustaje, ki se je porodila iz ljudskega nasprotja proti vojni v Afriki, bilo je 3.000 oseb ubitih. Le v trdnjavi Montjuich se je 250 oseb obesilo. Ta prelita kri pač ne bode otrdila španski tron. Čeprav premagani, bodejo ustaši vendar naprej delali. Revolucija se obrača v prvi vrsti proti klerikalnem, ki so deželo sistematično oropali in izsesali. Ljudstvu so vse prostosti in pravice vzeli, dokler ni počila potrpežljivost. In potem so ljudstvo postrelili . . . Španija je jasni dokaz, kako daleč pride država, katera je izročena klerikalni vladi.

Razmere na Srbskem. Najvišje sodišče na Srbskem se je izjavilo proti kralju! List „Zvono“ bil je namreč zaradi nekega članka proti kraljevi družini prepovedan. Pritožil se je na najvišje sodišče, katero ga je tudi oprostilo. V sodbi je to sodišče reklo: „Kralj se ni dovolj brigal za vzgojo in obnašanje bodočega vladarja (Jurja). Zato je dolžnost njegovih podanikov, da ga na to opazarjajo. Kralj ali prestolonaslednik, katerega postopanje budi v ljudstvu le sovraštvo in ki ne vživa ljubezen ljudstva, zamore deželne škodovati“. Najvišje sodišče na Srbskem je torej izjavilo, da je revolverski kralj Peter le v škodo Srbiji . . .

Ne trpinčite živine!

Imejte usmiljenje z živino v tej strašni vročini; dajte jim v pravem času vodo itd.! Ravno tako ne pozabite na druge živali, n. p. pse, kateri so privezani, na perutnino, katera se pošilja po železnici! Pomisliti je treba: ako človek ne more prenašati vročine, da tudi živali hudo dene. S takim dobrim ravnanjem se dela lepi izgled!

Dopisi.

Iz Vičanec pri Veliki Nedelji. Žalostna vest se razglašala po spodnjem Štajerskem o grozni nesreči, ki jo je povzročila toča dne 24. julija tega leta. Dragi čitatelji, torej si tudi jaz dovolim Vam nekoliko opisati in naznaniti, kako je zadela in uničila v občini Vičanec in kako je divjala po mojem posestvu. Pred sedemnajstimi leti sem kupil malo zanemarjeno posestvo v tej občini, katero sem od leta do leta povečal. Bilo je zapuščeno, skoraj popolnoma neproduktivno in večinoma obraščeno z nepotrebnim grmovjem, katerega sem izkopal, zavozil jame in prepadine, ga storil rodovitnega, olupal in uredil z lastnimi rokami po moderni principiji. Posadil sem kakih 400 komadov žlahtnih jabolčnih dreves na stalno mesto. Pred štirimi in tremi leti sem posadil ednajst tisoč pet sto jabolčnih divjakov I. razreda na 50 cm globoko zreguljeno njivo in ta drevesa so dandanes pocepljena z dobrimi plemeni, ter bi bila prihodnje leto pripravna za prodajo. Uredil sem dva brežna travnika ki sem dva 50 cm globoko zregolal, zagnojil in obsejal z dobro travno mešanico. Res veselilo me je to moje 17. letno hudo in teško delo, ker je bilo lepo in krasno za pogledat. Ali žalibog, sedaj pa je podobno puščavi. Travnika sta pomlajena z zemljo, ki mi jo je vzelo

na tudi zreguljeni njivi. Otava je bila čez koleno visoka. Sedaj je z blatom pomazana in tako poškodovana, da bom mogel iz nova posejati travno seme, ki je pa precej drago. Drevje, katero je bilo v najboljši dobi za roditi, je rasčesano, veje odbite in skorja odlupana. Drevesnica je polomljena in razmesarjena, katera je bila res ponos in kinč mojega posestva. Deteljo in vse poljske pridelke (razun žita in krompirja) je zabila v zemljo ta grozna toča rogata, debela ko kurja jajca in ki je padala v hudi vetrovni burji pol ure na zemljo. Med tem časom ni bilo mogoče obstati v hiši, ker je skozi okna letela toča s tako silo, da bi mi otroke ubila. Žena in otroci so bili prestrašeni in skoraj brez zavesti. Mogel sem jih zapreti v temno vežo (priklet, Vorhaus) ki so jokali in kričali da me je bilo groza. V kotu, ki se vežata hišno stanje in hlevi, sem imel voz, na katerem je bil trihektolitrski sod, je naletelo toče skupaj, da se je videl le komaj gornji del soda iz toče. Ta grozna škoda in nesreča ki jo je naredila toča v tem nepozabljivem dnevu in kako da izgleda en del občine Vičanec, to ni za povedat, ne da se popisati, pogledat se mora. Ljudje, ki prihajajo iz večih krajev, jočejo čez nas in našo živino, ki tuli na paši. Seno smo pokrmili vsled dolgotrajajoče suše, otava pa je popolnoma kaput. Mislite dragi bralci, kaj hočemo sedaj? sami ne bomo imeli živeža, kaj pa bo z ubogo živino? Ako je prodamo, potem so v kratkem času prodana tudi naše posestva. Zaslужiti ne moremo ničesar, ker moremo doma skrbeti in delati. Ako stavim pred sebe prihodnost, mi je res za obupati. Vsi sedemnajstletni trudi, morem reči grozno hudi trudi, kajti veliko in neštivilnih britkih ur sem imel, da sem upal na srečne dneve v starosti, je pa pogreznila ta nesreča v globočino. Kdor ima trohico usmiljenja in kdor čuti žalost s ponesrečenci, naj stegne svojo dobrotljivo roko. H koncu se omenim, da najstarejše osebe ne pomnijo temu enakega slučaja. V soboto popoldan, to je sedmi dan po tem nesrečnem dnevu, smo našli še na večih krajih obilno toče v občini Vičanec. Franc Skerlec.

Pod Plačom. Moj prijatelj Belec mi je tako špansko prigodbo pravil, da bi bilo škoda, če bi tudi drugi ljudje tega ne izvedeli. Zato pa le široko odprite uhe in oči! — Bilo je vročega dne, ko so oča cekmeštar od nekd peljali svojega gospoda fajmoštra. Razun njihovih žegnanih kosti sta še veliko glažov sladkega vina naložila. Po poti sveta moža tudi nista mogla mimo hiš, pri katerih prst božji vunta moli in tako se je zgodilo, da je pasażir iz voza na cesto padel; konj pa nima zadi oči in je zato le voznika naprej vlekel. Še-le čez nekaj časa je oča cekmeštar videl, da je sedež poleg njega prazen in obrnil se je iskat vinskega brata. To je le majhen špas, ki se letos večkrat zgodi. Največi špas je imela potem v nedeljo cela fara. Ta izgubljeni fajmošter je na kanceljnu sebe in cekmeštra tako pucal, da se je kadilo. Kregal se je nad pijanci, da bi bila ljudem srca v hlače ali v janke padla, če bi ne bili že vedeli, da samega sebe in pa svojega kimavca pegla. Nazadno je še za grešne pijance en očenaš zmolil. Tu se je pa hudo našmiral. Zdaj namreč tirja veliko ljudi, da jim mora plačati očenaš, katerega so v cervki za njega molili, ker tudi on za farane zastoj ne moli. Če pa ne bode hotel odpreti kase in našteti zeksarje, si bodejo farani pri berji tisti očenaš zaračunali. — Pa ljudje božji, ne smete misliti, da se je to zgodilo v Svičini ali v kaki sosedni fari. Kdo tako brezverski misli, mora plačati 200 kron našemu ljubemu dušnemu pastirju, da bo molil 1000 očenašov za tistega klerikalnega falota, ki se je pred dobrim pol letom napil naše dobre kapljice, a potem iz črne hudobije po farovških listih tako nesramno lagal čez poštene in mirne Svičincane, da bi bilo še najgršrega cigana sram.

Iz Slovenskih goric. Slavno uredništvo „Štajerca“ v Ptujju! Znano je, da nam je lansko leto uničila suša vse pridelke. Marsikateri posestnik je vsled tega zabredel v dolgove, iz katerih se pri današnjih razmerah ne more rešiti, v občje zaostal je za več let v gospodarskem oziru nazaj. In dasiravno se je delila podpora, vendar s tem ni nič pomagano ubogemu kmetu. In zakaj ne? Delila se je podpora, a kako! Pristransko! Delila se je krivično, tako da do-

bilo mnogo tistih posestnikov podporo, ki je ni potrebovali in bi si lahko z lastnimi sredstvi zboljšali svoje stanje, dočim so mnogi drugi, ki so bili podpore res nujno potrebni, izostali in niso dobili ničesar. In posledica temu krivičnemu postopanju pri delitvi je bila kletv med bednimi trpinji. In letos je še slabše z razmerami ubogega kmeta: Razven suše, ki vam je uničila vse travnike kakor tudi druge poljske pridelke n. p. žito, pšenico itd. je prišla še nenadoma strašna toča, ki je uničila vse vinograde v občje, uničila je vse, kar je dajalo ubogemu kmetu upanje na boljšo prihodnost. In kolikor ni na travnikih uničila suša, to so ugonobile kobilice, tako, da otavje ne bo ubogi kmet imel niti toliko, da bi preredit par telet in seno je že tudi večidel spregljal živini. Tako zahtevamo mi, prizadeti kmeti, bodisi po suši ali po toči, da se nam odpisajo davek vsaj za dve leti, nadalje prosimo, da se tudi od dolgov blagovoli odpisati obresti za ta leta, ker če nima kmet nič za prodati, tudi ne more plačati. In v slučaju da se bodo delila kake podpore vsled toče, bi bilo želeti, da se delijo pravično, ne pa pristransko. V ta namen naj bi se izgotovil za vsakega posestnika „oznake“, namreč koliko meri posestvo, koliko ima posamezen posestnik dolga i. t. d. Če se bo to storilo, potem se bo zamogla tudi podpora deliti pravično, tako da se ne bo mogel nihče pritoževati. Spoštovanjem Wisenjak.

Ptuj. (Prvaša hvaležnost.) Franc Vidovič, sin poštenih starišev v Poberžah, je služil 3 leta kot učencec v trgovini bratov Slawitsch v Ptujju. Pri temu gospodu se je že marsikateri učencec izučil in ima danes svoj pošten kruh. Ta mladiček poln nehvaležnosti, pa ni poznal besed svojega gospoda, da mora človek ubogati kot učencec in tudi kot pomočnik in konec je bil, da ga je trgovec izbacnil iz službe. Na to poln jeze poda se ta fant k zdravniku dr. Stuehencu in zahteva zdravniško spričevalo ter hajd na sodnijo; tam zatoži svojega dobrotnika — in ta se ima zagovarjati, prvič zaradi razžaljenja časti in drugič zaradi lahke telesne poškodbe. Obravnava se je vršila dvakrat in sodnija je g. Slawitscha od obeh točk oprostila; učencec pa je bil z dolgim nosom popihal. To damo na znanje da ljudstvo sprevidi, kako nehvaležna je dana nekatera mladina. Tako postopanje ni v prid njegovi bodočnosti in žalostno je, da se tako spozabi človek, kateri je bil v dobri, poštenu službi.

Novice.

Au au au au! Vroči so dnevi in solnce peče, da pač ni čuda, ako kakšnemu vraku možgane zmeša. Ta nesreča je zadela nekega slovensko-narodnega komija v Ptujju. Možicelj bi nam drugače sicer ne delal nobenih neprilik in bogva, da bi se zanj ne brigali, ko bi ne bilo njegovo ravnanje tako smešno. Naša sveta dolžnost je, da semtertja svojim čitateljem tudi kaj veselega, smešnega in zabavnega povemo. Zato moramo ta-le slučaj objaviti: V Ptujju imamo cesto, ki ji pravimo „Anastasius-Grün-Strasse“. Cesta je namreč imenovana po velikemu pesniku in pisatelju grofu Auerspergu, kateri je nosil tudi pesniško ime „Anastasius Grün“. Dobro! Ali prave prvaške možgane ne morejo zapopaditi, da se ime osebe ne da prevesti na drugi jezik. Pri vrvakih mora biti vse „slovensko“. To je omenjeni komi tudi razumel in zato je napisal zadnjič par pisem s sledečim naslovom: „Naj sprejme gosp. X. Y. v Ptujju, Anastasius-Zeleno-cesta“. . . Au au au au! Besedo Grün je prvaški komi hitro na „zeleno“ prestavil. Bog se usmili tej duševni revščini! . . .

Iz Spodnje-Štajerskega.

Velikanska toča:

Besede in dejanja. Naši prvaki brez razlike strank dokazujejo pač z vsakim svojim činom, da so le frazerji in da jim ni nikdar za delo. Besed celi koš dobiš pri tej gospodi, — dejanja pa proklete malo! To se vidi zdaj posebno dobro, zdaj ko je treba po toči v brezupnost pognanemu ljudstvu pomagati. Nemci se za to stvar zelo zanimajo in so pričeli takoj z nabiranjem denarja v svrhu podpore. Tako nabirajo denar „Nemški“ ljudski svet za sp. Štajer.“ (pod na-

želst
Štaj
Orni
nih s
in M
to n
sed,
ljube
In p
slove
je ta
za d
žine
rajo
naro
eni v
ne s
nabi
laži-
želno
okra
fajm
napr
izvol
nima
in d
litik
imer
„ein
tako
No,
stala
spre
svoji
varo
vsak
vse.
svoji
slim
niče
skih
neus
obči
je v
v. ve
slan
prip
preg
tja
prav
pom
prij
si c
O z
jim
mar
zmeš
kalk
Ozn
post
tudi
kak
kler
rog
nar
vrši
niše
se j
„di
na
Kaj
val
don
odp
to o
de
Pop
bed
sto
pre
glas
pre
jav
ber
got
ure
je
šči

stavom g. dr. Delpina v Ormožu), nadalje Štajerca“ stranka (pod načelstvom župana g. Ormiga), potem uredništva vseh nemško-naprednih štajerskih listov, nadalje poslanca Wastian Marchhl itd. Takoj po nesreči se je pričelo nabiranje. Brez da bi izgubljali praznih besed, so nemški naprednjaki takoj v dejanju svojo zaželeno do nesrečnih sodeželanih pokazali. Prvi praki? Oni nimajo časa za tako delo! V slovenskih listih je bilo komaj omenjeno, da se ta nesreča zgodila. Ti listi nimajo prostora za dogodek, ki je pahnil tisočere kmetijske družine v nesrečo. Za „obmejne Slovence“ nabirajo praki, to se pravi: za prvaško gonjo v narodnostni boj. Ali za kmete, ki so postali v uri berači, za slovenske trpinke, ki nimajo strehe, ne grizljaja kruha, za te nočejo prvaki nabirati. . . Vbogo ljudstvo, ki veruje še takim laži-prerokom v prvškem taboru!

Meško in Ozmec, kje sta? Pri zadnjih delnozborskih volitvah sta bila za ptujsko-ormoški okraj kot poslanca kmet Meško iz Lahoneca in fajmošter Ozmec iz sv. Lovrenca izvoljena. Mi naprednjaki nismo bili posebno navdušeni za to izvolitev. Kajti o kmetu Mešku smo vedeli, da ima nikakoršnih posebnih duševnih zmoglosti in da boče v vsakem oziru le igrača v roki poplakujoče duhovščine. In o Ozmcu, katerega je imenoval neki klerikalni poslanec sam zaničljivo „einen gewöhnlichen Landpfarrer“, smo tudi takoj vedeli, da ne boče napravil zelje mastno. No, pomagati ni bilo, Meško in Ozmec sta postala deželna poslanca. V tistem hipu, ko sta sprejela svoj mandat iz rok čeprav nezavednih svojih volilcev, prevzela sta pa tudi dolžnost, varovati in zastopati interese svojih volilcev v vsaki obliki, ob vsaki priložnosti in uri ter na vse mogoče načine. Ali sta Meško in Ozmec to svojo obljubo doslej držala in izpolnjevala? Mišlimo da ne, kajti od časa njune volitve pač še ničesar nismo slišali o teh dveh „vzornih ljudskih zastopnikih“. Zdaj n. p. je pobila toča neumisljeno vse pridelke cele vrste kmetijskih obilic in ptujskem in ormožkem okraju. Škoda je velikanska. Prebivalstvo je obupano. Vse je v veliki vznemirjenosti in kriči po pomoči. Poslanec Ornič se je takoj drugi dan po nesreči pripeljal z okrajnim glavarjem v Ormož in si pregledal posledice nevihte. Istotako je prišel tja nemški poslanec Marchhl. Ti možji so napravili takoj potrebne korake, da se ljudstvu pomaga. Obrnili so se na vlado, napravili, da pride c. k. namestnik v prizadete pokrajine in si ogleda škodo itd. . . Ali — Meško in Ozmec pa spita za pečjo. Deveta brigada jim je vse to. Kmetu pomagati, kaj jima je to mar! Ona dva sta zdaj „deželna poslanca“ in neumni volilci naj si pomagajo sami, — klerikalna stranka boče na vsak način ljudem à la Ozmec in Meško pomagala, da si obdržijo svoj poslaniški mandat. . . Kmetje, ali se vam zdaj tudi oči ne odprejo? Ali še vedno ne čutite, kako vas ti ljudje za nos vodijo, kako se vam klerikalni politikastri v najhujši vaši bedi le pogajajo in vas zaničujejo?

Ozmeč in Meško, kje sta? K tej zadevi se nam še poroča: Dotično soboto, na kateri se je vršila toča, je praznoval fajmošter Ozmeč v župnišču v Veliki nedelji god sv. Jakoba; zabaval se je prav dobro. V nedeljo popoldne je bil ta „dični“ poslanec na nekem pogrebu v Središču, na ponedelje pa se je peljal v svoj vinograd v Kajžar. Isti ponedeljek popoldne se je mož zabaval v središkem farovžu, potem pa se je peljal domu v sv. Lovrenc. Poslanec Meško pa se je odpeljal v nedeljo na božji pot na Kranjsko. Po toči prizadetih krajev si ni nobeden teh dveh poslancev ogledal. Popivanje in romanje jima je več nego ljudska beda.

Ptuj za poškodovane posestnike. Mestni zastop deželnega komornega mesta Ptuj je pod predsedstvom vrlega našega župana Orniga ednoglasno sklenil, da podari po toči oškodovanemu prebivalstvu Ormoža svoto 200 K. Čast občini!

Toča in prvški uradnik. Nemški listi objavljajo sledeče pismo g. tovarnarja Steinklauberja iz Pragerskega, ki označi najbolje strast gotovih prvških uradnikov. Pismo se glasi: Slavno uredništvo! Poročati vam moram o slučaju, ki je potreben, da se ga v javnosti označi. Revščina, ki vlada sedaj v pokrajini Ormož, Mož-

ganjce itd. je splošno znana. Pri vsemu temu nimajo prizadeti ljudje na svojih hišah strehe. Dobiti se mora torej čimhitreje material za pokrivanje. Pohvaliti je, da so nemški železniški uradniki v Pragerskem skrbeli, da se je celo v nedeljo potrebne vagonne dobilo. Jaz sem ostavil v svoji tovarni deloma promet, samo da sem imel dovolj ljudi za nalaganje opeke. Ali kakor izvem iz zanesljivega vira, napisal je neki slovenski uradnik na vsak „frachtbrief“ opombo, da naj se vagoni v Ptuj pretehta. Zaradi tega se je moralo 30 vagonov opeke v Ptuj 36 ur obdržati, vključno temu, da so bili ednakomerno naloženi. Opeke neke slovenske konkurenčne firme pa so šli gladko, brez da bi se jih pretehtalo, na določeno mesto. Ne da bi se oziral na mojo lastno škodo, omenim le to, da so morali vsled tega počenjanja itak težko prizadeti posestniki dneve dolgo brez strehe biti in poleg tega še s konji, vozovi in delavci na kolodvoru na dohod opeke čakati. Kaj leži na tem? Jaz sem nemški fabrikant in zaradi tega se muči itak težko oškodovanega posestnika, ki čaka vsako minuto, da bi prišel pod streho. Naglašam, da so nemški uradniki svojo dolžnost storili. Za resnico teh podatkov sem odgovoren. Franc Steinklauber“. — Ali ni to res grdo? G. Steinklauber je pomagal z vsemi močmi, žrtvoval čas in denar za vboge kmete. Ali zato, ker je Nemec, ga je sekiral prvški uradnik! Zapomnimo si to!

„Südmarkina“ pomoč. Nemško društvo „Südmark“ darovalo je za po toči tako težko prizadete prebivalce Ormoža in okolice svoto 2.000 kron in se je denar že v Ormož odposlal. To darilo naj služi sedaj za odpomoč v najhujši bedi. Vodstvo društva „Südmark“ pa je drage volje pripravljeno, podariti v svrhu podpore še večjo svoto denarja, ako ne bi bila podpora države in dežele dovolj velika. . . Tako dela društvo „Südmark“, katerega prvško časopisje vedno tako podlo napada in obrekuje. Zdaj pa vprašamo: koliko pa je dala „Ciril in Metodova družba“ za vboge kmete? Koliko je podarila „Mohorjeva družba“? Nič in nič in zopet nič! Ta prvška društva poznajo slovenskega kmeta le tedaj, kadar ga hočejo izmозgati in mu žepo izprazniti. . . Čast torej „Südmarki“!

Prijatelj v tujini. Velika po toči napravljena nesreča v ormožkem in deloma tudi ptujskem okraju je tako pretresljiva, da gani srce vsakega človeka. Celó v tujini se najdejo možje, ki čutijo z nesrečnimi poškodovanci in jih skušajo podpirati. Tako je n. p. gospod Jos. Ribitsch, stavbeni nadzornik v „Böhler-Werku“ v Kapfenbergu na zgornjem Štajerskem nabral med tamšnjimi zidarji in delavci svoto denarja za podporo po toči prizadetim kmetom in jo poslal v ta namen županu Orniču. G. Ribitsch je poleg tega obljubil, da boče tudi prihodnjo soboto nabiranje nadaljeval. Čast takemu možu, čast pa tudi vsem, ki so čeprav z najmanjšimi zneski pripomogli!

Za Ormož! Mestni zastop Slov. Gradec je sklenil, podariti po toči prizadetim prebivalcem v Ormožu svoto 193 K 20 h. Čast darovalcem!

Točo so imeli pretekli ponedeljek tudi v Celju. K sreči ni naredila mnogo škode.

Darila. Bednim posestnikom, ki jih je zadnja toča tako hudo zadela, darovali so še: graščak pl. Rebenburg 500 kron, pivovarna brati Reininghaus 500 kron, direkcija kopališča v Rogasški Slatini 191 kron.

Zopet toča! Iz Velike nedelje se nam z dne 2. t. m. piše: Pri nas je bila danes ob 7. uri zopet toča. Vrtla se je od Zavrča čez Veliko Nedeljo, Haindeln, Šerding in še dalje naprej. Bila je debela kakor lešniki in vmes tudi kakor orehi. Škoda je seveda zopet velika. Kar je prva toča pustila, to je vzela sedanja. V Šerdninski gradbi se še danes od 24. p. m. padlo točo najde in to pri tej vročini (40—45% C.). Kaj ednakega se ne ve nikdo spominjati.

Adio Vavpotič! Naša pobožna želja se je torej le uresničila: cerkvena oblast je prestavila dosedanega gvardijana v ptujskem minoritskem kloštru Vavpotiča iz Ptuj v sv. Trojice v Halozah. Dobro tako! Vzroki tega premeščenja so znani in ni nam jih treba zopet odkrivati. Vavpotič je spadal med one politične pe-

teline klerikalne stranke, ki hočejo naravnost z glavo skozi zid predreti in katerim je v politikovanju vsako sredstvo dobro. V njegovi politični strasti se je spozabil Vavpotič celo tako daleč, da je svojega lastnega škofa v nekem pismu nesramno opsoval in mu zaklical „hanba“ (doli). Poleg tega je bilo zasebno življenje Vavpotiča tako, da se na noben način ne more strinjati s tem, kar pričakuje človek po navadi od duhovnika. Znana je zlasti Vavpotičeva „afera“ z testamentom pokojne gospej Kunstek itd. Vse to je napatilo mestno občino ptujsko, da je napravila primerno pritožbo na škofijski ordinarijat in prosila za premeščenje Vavpotiča. Knezoškof je tej želji ustregel in tako nas torej „oče“ Vavpotič zapuščal. . . Dobrega ne moremo ničesar za njim poročati. „Štajerca“ je mož šele pred kratkem tožil; ali blamiral se je popolnoma, kajti naš urednik je bil oproščen. Mi izražamo oh tem veselem slovesu edino željo, da boče Vavpotič v Halozah miren in da ne boče zopet politike uganjal. Ako bi se ta njegova bolezen zopet pojavila, potem zna biti prepričan, da se bomoče zopet brezobzirno proti njemu borili. Ako bi pa postal pameten — star je zdaj že dovolj za to —, potem mu le mirne urice v lepih Halozah želimo. Adio!

Ali je to — duhovnik? Res žalostne so postale razmere pri nas na spodnjem Štajerskem. Človeka naravnost srce boli, ko opazuje divjanje gotovih blagoslovljenih gospodov, katerih naloga bi morala biti, da razširjajo pravo vero in pravo ljubezen do bližnega. Vsaka stvar mora imeti gotove meje. Niti pri najprostejšem kočarju v hribih pa ne najdemo tako besnega in strupenega sovraštva, kakor pri gotovih gospodih v črni suknji. Potem pač ne bi bilo čudno, ako bi vera res pešala. . . Svojo trditve hoče moče dokazati. In sicer se tiče naš slučaj župnika Janeza Vogrin v sv. Barbari v Halozah. Imeli smo že opraviti s tem gospodom, ki ima tako rovtarske navade, tako ošabne lastnosti, da je res čudno, zakaj ni postal rečimo rabelj ali kaj ednakega. Ošaben in prevzetan je ta gospod do skrajnosti, ošaben na svoje premoženje, na svojo posestvo, ki ni od njega pridelano in ošaben na svojo duhovsko oblast. Pri temu je seveda ta Vogrin tudi zelo smešen in otročji. Ali k stvari! Pred kratkem se je šlo pri sv. barbarski fari za neko volitev, pri kateri bi rad Vogrin vso komando v svojo roko dobil. Hotel je namreč svojim organistom bogve kako ustreči. Neki posestnik g. Janez Petis je uvidil krivico Vogrinovega počenjanja in je zato po svojem prepričanju za kmete in ne za Vogrina volil. G. Petis je bil in je poštenjak od pet do glave. Vogrin mu v tem oziru in sploh v nobenem ne more ničesar očitati. Ali tega čednega duhovnika je grozovito jezilo, da se mu kmet Petis v posvetnih rečeh ni pokoril. Zato mu je pisal pismo, polno najgršnega sovraštva in najnižjih psokv. Mi se res čudimo, da je katoliški duhovnik zmoežen, tako pismo pisati. In treba je v večni spomin to nizko, podlo pismo objaviti. Pismo se dobesedno glasi:

Spoštovanemu g. Janezu Petis, Gormanu v Gorenjskem vrhu. Kakor Judež ste se dne 22. t. m. bližali meni pri šoli, se sladkali in zatrjavali, da bodete z nami volili! Potem pa ste čisto drugače v dejanju pokazali. Sram Vas bodi do dna Vaše hinavske duše! Vi ste dobro vedeli, za kaj se gre pri Sv. Barbari, za stanovanje organista. Sedaj se bode stavila pri nas mežnarja in Vi, ker niste za mene glasovali, da bi jaz kot načelnik napravil red, ste odgovorni pred svojimi soobčani, ki bodo tudi morali prispevati k novi stavbi! Škandal! Sramota za takega človeka, ki se vsiljuje v osprejete ter dela sicer dobri občini sramoto. Vedite, da bom jaz ob priliki pri sv. Barbari na prižnici faranom celo zadevo razložil, da bodo znali, kdo je kriv velikim plačilam. Ako naši dobri ljudje to zvejo — in zvedeli bodo — potem mislim, da se ne bodeče upali več pri Sv. Barbari pokazati; takih ljudij iz tuje fare tudi ne potrebujemo. Marš, proč z njimi! Glejte, da ne bova skupaj prišla, sicer Vas zdelam, kakor psička na cesti! Zapomnite si dobro, kar ste dne 22. | 7. storili. To pismo pa si shranite do smrtne postelje, morda Vas boče radi Vaše nemožatosti

in hinavščine pekla kedaj vest, ko bo morda kateri izmed naših organistov moral umreti radi vlažnega, nezdravega stanovanja v šolski "kleti", kar pa bode te Vi imeli na vesti! Sv. Barbara v Halozah, dne 22. | 7. 1909. Jan. Vogrin, župnik in veleposestnik.

To pismo je skozinsko nepostavno in ravnotako nekrščansko. V pismu je toliko nesramnih psov, da bi bil Vogrin gotovo zaprt, ko bi te psovke drugače ponovil in ko bi ga bil poštene kmet Petis tožil. O tej zadevi se bode sicer še govorilo. Ali pismo je tudi od začetka do konca popolnoma nekrščansko! Iz pisma ne čutimo drugega nego najgrše sovraštvo. Takega sovraštva je po našem mnenju le brezverski nekrščanski človek zmožen. Pa še več: v pismu grozi Vogrin kmetu Petisu, da ga bode na prižnici opsoval, da bode torej hišo božjo v zasebne politične namene zlorabljal, da bode torej iz prižnice grdo sovraštvo širil. In to naj bi bil Kristovi namestnik? Sovraštvo nezavednih klerikalcev, ki ne znajo misliti, bi Vogrin rad na Petisa obrnil; morda bi mu bilo ljubo, da bi na ta način nabujskani črni kmetje Petisa napadli in ubili, kajti drugega namena ne bi moglo imeti tako nesramno hujskanje. Ali Vogrin gre še dalje. V tem pismu pravi celo: „Glejte, da ne bova skupaj prišla, sicer Vas zdelam kakor psička na cesti.“ Katoliški duhovnik Vogrin grozi torej, da bode tega kmeta na cesti napadel in pobil. To je nevarno pretenje, ki se v zmislu postave kaznuje z več mesečno ječo. Lepo je to za katoliškega duhovnika, kaj? Ali bodejo duhovniki res že zašli med ubijalce? Potem ne bi bilo čudno, da — vera peša. Mi smo o temu pismu slučajno izvedeli. Ali to garantiramo, da se Vogrin grozovitvo moti, ako misli, da bode na ta način kmete prestrašil. In mi bomo vse storili, da se ta „župnik in veleposestnik“ prisižni poznati in izpolnjevati krščanske dolžnosti.

Ljutomerski „Sokol“ so napravili preteklo nedeljo veselico, to pa seveda le s pomočjo oseb iz Varasina. Kajti domačini za te tiče ne marajo. Sicer se pa pri celi smešni komediji ni nobene nesreče zgodilo.

Ljutomerski okrajni zastop ima, kakor znano, prvaško večino. Seveda izrabljajo prvaki to svojo večino na vse mogoče načine. Tako so na zadnjem občnem zboru nalašč dve točki iz zapisnika izpustili, kateri sta dovolj važni. Napredni člani okrajnega zastopa se tega seveda niso pustili dopasti in so zato raje zbor razpustili. Tako delajo prvaki tam, kjer so v večini. Ako pa kje niso v večini, potem kričijo takoj o zatiranju, ako jim kdo resnico pove. Ti ljudje pač nimajo in nočejo imeti nobenega zmisla za gospodarsko delo.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 7. avgusta na Ptuj; v Brežicah (svinjski sejem). Dne 9. avgusta pri Mariji-Svetini*, okr. Celje; na Spodnji Poljskavi*, okr. Slovenja Bistrica. Dne 10. avgusta v Ormožu (svinjski sejem); pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju**, okr. Ptuj; v Radgooli**, v Brežicah**, v Slovenjem Gradcu**, v Lučah**, okr. Arvež; v Lončah**, v Ljutomeru*; v Rogatu (sejem z veliko živino); v Podčetrku**, okr. Kozeje. Dne 11. avgusta v Imenem (sejem s ščetinarji); v Mariboru. Dne 12. avgusta pri Sv. Juriju**, okr. Sv. Lenart v Slovenskih goricah; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu (sejem z rogato živino). Dne 13. avgusta v Gradcu (sejem z mlado živino). Dne 14. avgusta na Ptujski (Črni) gori**, okr. Ptuj; v Brežicah (svinjski sejem). Dne 15. avgusta pri Sv. Trojici, okr. Sv. Lenart v Slov. gor.; v Arvežu (sejem z drobnico). Dne 16. avgusta v Kostričnici*, okr. Celje; v Mozirji**, okr. Gornji grad; v Lembahu*, okr. Maribor; pri Sv. Lovrencu nad Mariborom*; na Gornji Poljskavi*, okr. Slovenja Bistrica; pri Sv. Vidu pri Ptuj**; v Sevnici**, v Čermiču**, okr. Rogatec; v Vuzenici**, okr. Marnberg. Dne 17. avgusta na Jarenini*, okr. Maribor; v Ormožu (svinjski sejem); v kapelah**, okr. Brežice; v Šmarju pri Jelšah**, v Radgoni*; na Ptuj (sejem s konji,

govedom in ščetinarji); v Mostu ob Muri*; v Imenem (sejem s ščetinarji, okr. Kozeje. Dne 19. avgusta v Peklu*, okr. Slovenja Bistrica; na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem) v Gradcu (sejem z rogato živino). Dne 20. avgusta pri Sv. Jurju ob Pesnici**, okr. Maribor; v Gradcu (sejem z mlado živino). Dne 21. avgusta v Rottenbergu, okr. Kozeje. Dne 24. avgusta v Čmureku**, v Velenju**, okr. Šoštanj; v Arvežu**, v Rogatu**, v Laškem**, pri Sv. Križu**, okr. Gornja Radgona; v Slovenji Bistrici**, v Ormožu (svinjski sejem); v Središču**, okr. Ormož.

Iz Šoštanja se nam poroča: Pretekli torek vršila se je pri okrajni sodnji v Šoštanju razprodaja h konkurzni masi Vošnjakovi spadajoče usnjarske tovarne itd. Skupno maso nakupila je šoštanska posojilnica za 150.000 K. Usnjarska tovarna bila je na 100.000 K cenjena. Od razprodaje izključena je bila neka gozdna parcela in neka hiša v vrednosti 4000 K.

Kako je bil Korošec izvoljen? Seveda vedel s sleparijo! To dokazuje tudi sledeči slučaj: Dne 7. maja prišel je ob priliki deželno-zbornskih volitev klerikalni posestnik Matija Rojs iz Desternika k posestniku Arnušu in zahteval tega volilno glasovnico. Arnuš ni bil doma in zato je Rojs glasovnico od njegove žene zahteval. Ta mu je glasovnico tudi dala in Rojs je takoj, brez da bi koga kaj vprašal, dr. Korošca napisal. Vsled tega Arnuš sploh k volitvi ni šel. Rojs pa je bil obtožen po § 8 postave za varstvo volitev. Bil je obsojen na 50 K globe odnosno 5 dni zapora; poleg tega je izgubil za 6 let vsako volilno pravico... Pri temu je pa le vprašanje, kdo je pravi krivec? Na lastno roko ni izvršil Rojs to volilno sleparijo, temveč mu je to gotovo kakšni duhovni gospod nasetoval. Pri temu gospodu se naj Rojs zdaj tudi zahvali. Vprašanje je pa tudi, v koliko neznanih slučajih je Rojs in z njim stotero drugih klerikalnih priganjačev isto sleparijo storil. Tako je kaplan Korošec pač lahko ponosen na svojo izvolitev. Bil je izvoljen — kakor to zasluži.

Napredni poslanec Marckhl je pač vedno na svojem mestu, kadar se gre za zastopanje interesov naše kmetije. Marckhl je sicer mestni poslanec. Ali v slučaju bede ga to ne moti, da porabi vse moči za trpečo prebivalstvo. Z ozirom na slabo žetev krme v slovenjebistriškem okraju predložil je poslanec Marckhl državni zbornici še pred zaključanjem zbornice predlog za podporo. V tem predlogu opozarja poslanec zlasti nato, da naj se revnejšim kmetom po najnižjih cenah mrvo in slamo izroči; boljšim kmetom pa se jo naj tudi po primerni ceni prekrbi. Tako bi bilo mogoče, da si kmetje svojo živino ohranijo. Hvala g. poslancu za njegov trud! Kaj pa je Pišek v tem oziru storil? Ničesar!

Ustreljen. V Wildonu je ustrelil delavec Andrej Posenjak od zadej svojega tovariša Johana Sajko v hrbet in ga težko ranil. Vzrok je bilo staro sovraštvo.

Boj v vodi. V celjski okolici se je klatil zaradi tatvine že večkrat kaznovani hlapec Rudolf Ferint iz Šmarja pri Jelšah. Sumilo se ga je, da je ukradel dva vozova v vrednosti 140 K in ju prodal za 14 K. Vsled tega sta ga zasledovala dva orožnika. Našla sta ga pri kopanju v vodi. Tat ni hotel na suho priti. Zato je skočil stražmojster Rižma v vodo in ga pripeljal po hudem boju na suho. Oddali so ga sodnji.

Utonil je v Savinji pri Severu šolar Franc Golec. Kopal se je s tovariši, ki so pa zbežali, ko so videli nesrečo. Dva dni pozneje šele so našli mrliča.

Z revolverjem streljal je v Ptuj neki Emerschitz. Zadel je v okno vile g. Schwabeja. Strelca so naznanili sodnji.

Smodnišnica v zrak zletela. V Spielfeldu je zletela v zrak fabrika smodnika A. Schahhammerja. 20 letni delavec Jos. Oswald je bil daleč vržen in je mrtev obležal. Mrlič je bil popolnoma sežgan. Škoda je velika.

Zopet uboj. Nezmerno pijančevanje zahtevalo je zopet žrtev. Preteklo nedeljo so popivali fantje Alojz Golob, Johan Arnuš, Franc Kovačič in Johan Šmid v „bušenšanku“ g. Šeruge na Kicabergu. Zvečer, ko so imeli že vsi dosti v glavi, so se sprli in končno stekli. V pretepu je vzel Franc Kovačič motiko in je z njo Alojza Golob

tako grozovito po glavi udaril, da je ta takoj ves krvav na tla padel in v par minutah umrl. Tudi Johan Arnuš je bil težko ranjen. Duhovnik učitelj, tu je vaše polje, deluje proti tej grozoviti posurovelosti.

V Dravo skočil je iz mosta v Mariboru 2 letni krojač Johan Ferenc in je utonil. Bil je malo pijan in se prepiral. V razburjenju je izvršil samomor.

V službi ponesrečil je čuvaj Alojz Repp v Mariboru. Padel je čez zid in si zlomil nogo.

Vlom. V Križevcih pri Ljutomeru so v lomili Ogrji pri trgovcu Puconji in so mnogo blaga pokradli.

Ponarejeni bankovci. 27. p. m. se je hotelo pri šparkasi v Arnfeldu izdati ponarejeni bankovec za 50 kron. Čuje se, da je še več takih bankovcev v prometu. Pazite, posebno na sejmih!

Utonil. Dne 26. julija so se kopali šolarji okoliške šole v Ormožu pod nadzorstvom učitelja Serajnika. Pri temu je utonil učencec Š. razreda Kirič.

Uboj. V celjski okolici so se sprli rudarji Žohar, Molan in Leskošek. Nakrat je prijel Žohar Molana, ga treščil ob tla in mu dal z velikim kladivom več udarcev na glavo. Leskošek pa je prizadel Molanu še več težkih sunkov z nožem, tako da je nesrečnež kmalu nato umrl.

Iz Koroškega.

Wernberg. Piše se nam: V našem društvu (Gau, kmetijska organizacija), ki obstoji iz 60 članov, so člani raznih narodnosti in političnega mišljenja in nikdar ni bilo opaziti drugega stremjenja, kakor skrb za kmetijstvo in napredek kmetijskega stanu. Za 25. julija sklical je načelnik šohd, na katerem bi se imele glasovati tudi volitve odbornikov izvršiti. Malo pred otvoritvijo prišlo je do 20 slovensko-klerikalnih članov, deloma kmetov, kočarjev, malih obrtnikov in tudi takih, ki so pravzaprav hlapci; vsi ti možakarji so nakrat društvu pristopili, da bi zamogli odbornike voliti. Stari člani, ki niso stultili to presenečenje, se niso udeležili volitev ali pa so oddali prazne glasovnice. In tako se je voditelju te stranke, fajmoštru iz Sternberga ter sedanjemu županu posrečilo, da sta prinesla to nepolitično društvo v prvaško-klerikalni tabor. Mnogo članov, ki so že pri ustanovitvi društva vstopili, izjavili so svoj izstop, ker nočejo v takem društvu delati in pomagati. Od starih članov oddalo je namreč le 6 svoje glasove za klerikalce; iz tega je to počenjanje pač označeno. Za načelnika so moža izvolili, ki je nemškega rodu in ki se je še pred kratkim časom za radikalnega Nemca postavil; nekateri, ki so javno izjavili, da se ne zavzemajo za to volitev, so pač v Celovcu poizvedovali in lažnive pritožbe predlagali; s tem da niso k volitvi prišli, so ostali v milosti voditeljev. Tu se zopet vidi, kako take stranke delujejo in — naprednjaki naj bi spali? Ako bi stari člani polnoštevilno prišli, potem bi n s črtni ne premagali. Društvo je skrbelo, da se je pridobilo za učitelje in šolske vrtnice „subvencije“, pri taki priložnosti pa se ne vidi ne učitelje, ne takih kmetov, ki so s pomočjo društva že večkrat podpore dobili. Potolazimo se, da se bodejo pri volitvah po postavi deželnega kulturnega sveta ljudem oči odprle. Potem bodejo posestniki pač izprevidili, da to društvu ni in ne sme biti nacionalno in politično taborišče, temveč le gospodarska organizacija, ki ne pozna nobenih narodnostnih in strankarskih razlik. Posestniki bodejo potem v tem zmislu volili. Prvaški klerikalci pa so z vsem tem počenjanjem le dokazali, da jim ni ničesar za gospodarsko delo, temveč le za politiko. Žalostno je le, da se pustijo kmetje od žeganjih in nežeganjih političarjev za nos voditi...

Žihpolje. Piše se nam: Ljubi „Štajerci“, prosimo te še za malo prostora, da ti zopet naznamimo par vrstic od našega skoraj svetnega kraja na Žihpoljah. Stolpovi pri nas so že zgotovljeni in sicer prav lepo, da je veselje pogledat; ali gospod Michl tega ni mogel zabraniti, čeravno je napenjal vse svoje moči z svojimi sobrati črnuhelni, katere je on iz prižnice nahujskal na sv. Veliko noč ter je potem napravil na vlado rekurz. Vse to mu je splavalo po vodi in sicer že dvakrat; vboji Michl, ali ne boš enkrat od jeze počil? Moraš imeti silno dobro nabite obróce. Radovedni smo, koliko se je teh

takoj umrl. vnikli, j gro- ru 20 Bil je je iz- epp v go. lomili blaga otelo anko- takih imih! olarji itelja zreda darji ohar ikim pa je zem, štvu z 60 nega rem- edek račil- otvo- ne- rtni- vsi a bi niso litev o se erga esla bor- štva ta- čla- za- zna- em- som, ki vo- nive liti vpet red- štva- ali- osti ki bili. po- od- da po- ni- in o v em sar Za- nih e", na- ega go- le- nit, imi na- avil odi en- pro- eh

Električno cestno železnico bodo zgradili v Celovcu. Občinski svet je dovolil zato 800.000 K denarja.

Zaprl so v Arnoldsteinu ogrskega železniškega delavca Franc Eisenhammer zaradi nečistosti, ki jo je uganjal z moškimi.

Po svetu.

Smola tatov. V neko berlinsko fabriko so vlomili tatovi. Vzeli so 200 markov iz blagajne, medtem ko so 20.000 markov prezrli.

Grozni samomor. Mlada žena kasirja koburške graščine v Leutschau si je polila obleko s petrolejem in jo zažgala. Našli so jo kot zgo-relega mrliča.

400 oseb v morje padlo je v Muggia pri Trstu. K sreči se je vse rešilo.

Boj mrčesju!

Letoš smó imeli grozovito veliko metuljev. Le-ti so zlegli jajčica, iz katerih se bodo go- senice razvile. Preglejte drevje in sežgite na-brano listje s temi jajčici.

Čistite drevje!

Delati je treba, drugače bode vedno več mrčesja!

Telegrami.

Krečansko vprašanje.

Solonichi 4. avg. Turški vojni minister poklical je 50 batajlonov rezervistov pod orožje. Pričakovati je, da pride na Kreti do bojev z Grki.

* * *

Boji na Španskem.

Madrid 4. avg. Listi poročajo o bojih z ustaši v Barceloni, zlasti o požiganju cerkev in kloštrov. Vojaki so se dobro držali. Glasov poročil bilo je pri teh bojih 90 oseb ubitih, 200 pa ranjenih.

Barcelona 4. avg. Današnja noč je bila mirna. General Bonet je ujel 300 upornikov.

Melilla 4. avg. Kabili so napadli neki špan-ski tabor in ubili več oficirjev ter vojakov.

Generalni štrajk v Švediji.

Stockholm 4. avg. Na Švedskem so proglasi-li delavci splošni štrajk. V Schonenu jih štrajka 45.000, v Malmö 8000, v Göteborgu 10.000. V Stockholmu je tudi cestna železnica ustavljena. V zadnjem času se je zelo veliko revolverjev nakupilo.

Kako prehraniti letos našo živino?

(Nadaljevanje in konec).

Za žitom in zgodnjim krompirjem uspeva prav dobro tudi krmiska pesa, ker ostane po prvih zemlja rahla, kar je za razvoj pese jako važno. Ko se je žito ali krompir spravilo z njive, naj se njiva takoj preorje in povleče z brano. Nato naj se vzame krepke sajcnice (najboljše so take, katerih koren je debel kakor prst), skrajša naj se jim večje liste in le nekoliko koren, ter posadi ob vrvič v vrste narazen po 30 cm a vrsta od vrste naj bo 60 cm. Za zgodnje krmjenje naj se sadi rudeči mamut, za pozno zimsko krmjenje pa rumena ekendorferca ali pa oberndorferca. Ako pa sajcnju ne pade dež, naj se jih takoj zalije z vodo in če tudi za tem ne dežuje, zalije naj se jih vsaj še enkrat prav dobro. Ko so se sajcnice pijejele ali so pričele poganjati, zalije naj se jih 1 ali 2krat s stranišnico ali z gnojnico, ter večkrat okopa in opleve. Okopava se lahko tudi s konjskim okopovalnikom.

Ako je zemlja bolj pusta, naj se njiva pognoji z umetnimi gnojili, ker ji svež hlevski gnoj ne ugaja posebno in sicer raztrosi naj se pred oranjem na vsako njivo prostora 75 kg žvepleno-kislega amonijaka, 110 kg superfosfata in če manjka zemlji kalija 90 kg kalijevega sulfata.

Listje naj s pese prezgodaj ne obira. Pobere naj se jo z njive še le pozno v jeseni in sicer o suhem vremenu, zemljo naj se na rahlem z nožem odstrani, listje s lapičo vred odreže, kakor pri repi in jo shrani nato v kakem suhem pa ne prehladnem prostoru. Pesa se ohrani lahko do polovice aprila. Na eni njivi se pridelava lahko kakih 100-200 kvintalov pese in 15-25 kv. lista.

Za zimsko krmo se seje mesto pese lahko tudi repa, ki pa ni tako tečna kakor prva. Seje se jo na strnišča ali pa za krompirjem. Posebno dobro se obnese v pečeno glinasti zemlji in ugaja ji vsakteri gnoj; dobro ji prija tudi gnojina. Ko je njiva izpraznjena, naj se takoj raztrosi hlevski gnoj in koj podorje. Mesto hlevskega gnoja se rabi lahko tudi umetna gnojila, ka-tera naj se podorje, in sicer se vzame na vsako njivo prostora 75 kg amon. sulfata. Ko je njiva preorana, povleče naj se z brano, seme poseje in povajlja potem z valjem. Potem ko nastavi repa 5-6 listov, naj se jo spieve in zrejša tako, da bo druga od druge narazen po 30 cm ter zalije s stranišnico ali pa z gnojnico, ako se ni rabilo amon. sulfata. Za vsako njivo se potrebuje ako se seje načez 2 kg semena. Repe imamo dve vrsti in sicer ploščato in podolgasto ali valjasto. Za krmo je slednja boljša, ker je slajša in okusnejša in se jo tudi laže reže. Na njivi prostora se pridelava 50-70 kvintalov repe in 12 do 20 kvintalov ščavlja.

Po repi molzejo krave obilno. Vsakemu govedu se jo da lahko po 15 kg na dan in zadošča, da se mu da poieg nje še 6-8 kg sena.

Avgusta ali septembra poseje se za spomladansko krmo lahko deteljo ali inkarnatnico. Tej detelji ugaja posebno srednje zvezna, sicer pa tudi pečeno ilovnata in ilovnata zemlja. Najboljša je seveda prva, samo če ni prelaha in ni lega prevlačna. Seje se jo lahko na strnišče za krompirjem ali pa v činkvantiu.

Ako ni zemlja dovolj gnojna se vzame za vsako njivo prostora 35-75 kg žvep. kisli. kalija, 110 kg kostnega superfosfata in ako je kalija v zemlji dovolj, doseže se tudi lep uspeh ako se vzame na vsako njivo prostora 75 kg superfosfata in 15 kg amon. sulfata. Za njivo se potrebuje 5 in pol do 7 kg in pol očiščenega semena.

Ako se jo je posejalo zgodaj, da uže v jeseni dobro pašo, aprila meseca se jo pa kosi za zeleno krmo. Če se hoče pridelati zgodnjo suho krmo, seje naj se zmes detelje in rži, spomladi pokosi in posuši.

Da bo krme kolikor mogoče veliko na razpolago, pobira naj se tudi muhvič, rastoč po turšiči in činkvantiu, naj se smuka turšičo ter ji vrhe poseka, ko ji listje več ne služi, in potem vse skupaj dobro na solncu posuši. Prečisti naj se tudi listje, ki se je odrezalo od pese in repe, razširi po grmovju ali pa spravi v kozolec, da se posuši.

Tudi sirče naj se jeseni poreže tik zemlje, poveže v snope in spravi potem v srednje velike kope ali lonca, da se posuši. Pozimi naj se ga na kratko razseka ter dene v kako kad, poškropi s slano vodo in pusti, da se nekoliko skisa.

Vsak gospodar naj nadzoruje in vodi krmjenje. Da se bo krme zametavalo, naj skrbi, da se razreže ne le suha, ampak tudi zelena klaja s slamozrnico, ker drugače gre preveč v zgubo. Zelenci krmij naj se doda suha rezanica. Kadar primanjka zelene krme in je sena le še malo, naj se poklada tudi slamo. Zato naj se ne nastilja s slamo, ampak poišče naj se žaganje, stružje ali oblanje, gozdni nastilj ali pa če tega ni, kupi naj se šoto. Takaa stelja stane gotovo veliko manj nego slama. Ker potrebuje govedo kakih 10 kg klaje na dan, naj se meša med zeleno klajo tudi rezanico in slamo, da se drugo klajo prihrani. Rezanico naj se dan poprej vrže v kako kad, nekoliko posoli in polije ali poškropi z vrelo vodo ter pusti, da se nekoliko skisa. Poleg rezanice naj se poklada tudi nekoliko slame a vrh tega tudi kako močno krmilo, bodisi otrobe, zdrobljeno zrnje, lanene ali sezamove tropine.

Ker imajo prej navedena krmila le malo apna v sebi, zato se mora pokladati živini obenem tudi klajno apno, ker drugače se poloti živine kostolomnica.

Pomanjkajoča krma se da deloma nadomestiti s frodjem ali s posekanim zelenim in posušenim vejevjem. Za frodelj naj se obseka zelene drevesne veje z dreves meseca julija ali avgusta, in sicer čimprej temboljše, ker je zgodaj pobran frodelj tečnejši od pozno nabrane. Nabrane zelene veje naj se fia solncu dobro posuše in spravijo na suhem in poklada naj se jih goveji živini po malem. Ovcam in kozam se jih poklada lahko v večji meji, govedo pa ne mara veliko te krme. Kdor nima nalašč za dobavo frodlja vsajenih dreves po polju in senožeutih, ta naj nabira frodelj v gozdu. Gozdnim drevesam se smejo pa odsehati le spodnje veje in še te na vejni prstan.

Dober frodelj se dobi od jesena, topole, lipe, javorja in gabra. Jesenov frodelj da dobro in tečno krmo, katero žre rada vsa živina, lipov, topolov javorjev in gabrov frodelj je posebno dober za ovce. Ko primanjkuje spomladi krme, so tudi hrastove zelene veje zdatna pomoč.

Ne pozabite nesrečnih kmetov, katerim je toča vse vzela! Nabirajte podpore! Vsakdo naj podeli vsaj malo svotico za te reveže!

Gospodarske.

Kako naj se hrani pomožna krmila? Pomožna krmila se mora hraniti v zravnem in suhem prstoru. Kakor hitro so ta krmila vlažna, se pokvarijo. Zato naj se jih nikar ne brani na vlažnem podu ali tlaku, pa tudi ne na podu nad kakim hlevom, ako nima hlev stropa. Ako se hranijo pomožna krmila na vlažem, se pokvarijo ali celo splesne in taka krmila živini škodujejo.

Ali naj se poklada brejim kravam oves? Allg. Molkerei Zeitung, ki izhaja v Stuttgartu, piše, da naj se poklada brejim kravam oves. Nekaj časa, preden se krava oteli, t. j. 14 dni ali 3 tedne poprej,